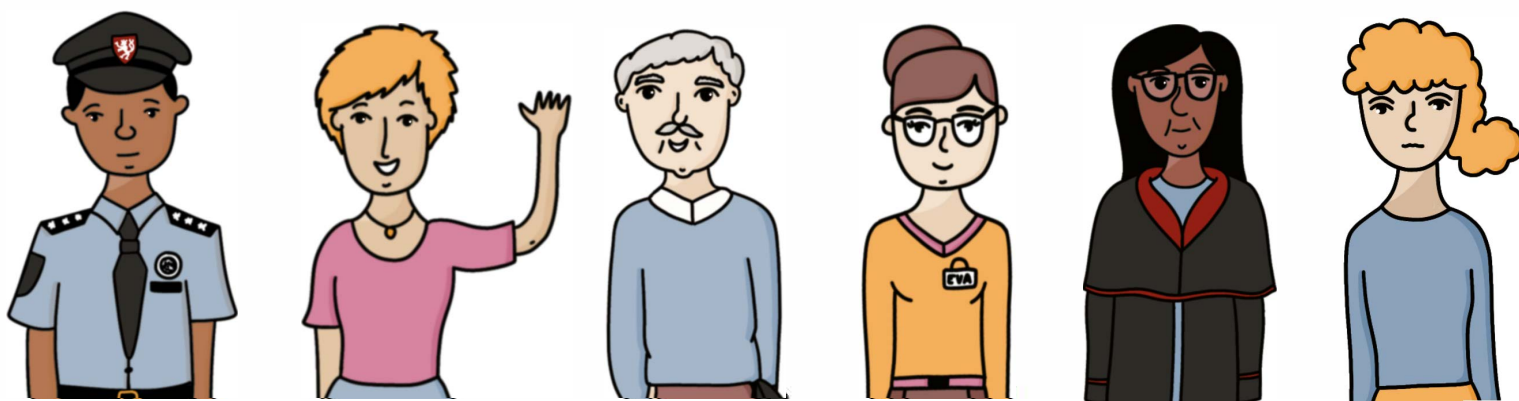

INFORMACIJA NUO NUSIKALTIMŲ

NUKENTĖJUSIEMS

ASMENIMS SU NEGALIA

IŽANGA

Ši informacija skirta visiems.

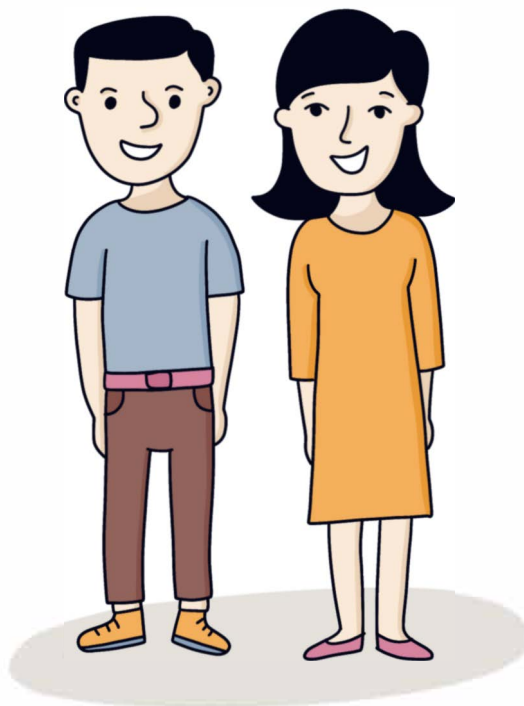
Jei jums atsitiks kas nors blogo, galbūt nežinosite, ką daryti.

Pavyzdžiui, jei kas nors jus įskaudins ar paims jūsų daiktus.

Tada savo darbą pradės policija. Policija ir prokuroras išsiaiškins, kas atsitiko.

Galbūt vyks teismo procesas.

Čia galite rasti pagrindinę jums reikalingą informaciją.

Kaip naudotis šia informacija

Šią informaciją galite naudoti padedant specialistui arba kitam patikimam asmeniui.

Jie padės paaiškinti informaciją.

Galite turėti šią informaciją ir naudoti ją, kai jums jos prireiks.

Jūsų teisės

Jei nukentėjote nuo nusikaltimo, turite teisę į teisingumą.

Turite teisę, kad su jumis būtų elgiamasi oriai ir pagarbiai.

Štai keletas jūsų teisių pavyzdžių:

Teisė suprasti ir būti suprastam

Teisė gauti informaciją

Teisė dalyvauti baudžiamajame procese

Teisė gauti paramą

Teisė suprasti ir būti suprastam

Galite bendrauti jums tinkamu būdu.

Galite užduoti klausimus bet kam, susijusiam su jūsų byla, ir jie turėtų jums pateikti atsakymus.

Galite prašyti vertimo žodžiu ir raštu, jei jums to reikia.

Jei pageidaujate, galite paprašyti gestų kalbos vertėjo policijos nuovadoje arba teisme.

Teisė gauti informaciją

Turėtumėte gauti informaciją apie tai, kaip pranešti apie nusikaltimą.

Turėtumėte gauti informaciją apie savo teises ir ką šios teisės jums reiškia praktiškai.

Turite teisę gauti informaciją apie tai, kas vyksta nagrinėjant jūsų bylą.

Jums turėtų būti pranešta apie sprendimus jūsų byloje.

Jums turėtų būti paaiškinta, kaip prašyti pakeisti sprendimą.

Pavyzdys: Teismo dokumentai apie jūsų bylą gali būti surašyti paprasta arba lengvai suprantama ir lengvai skaitoma kalba.

Teisė dalyvauti baudžiamajame processe

Jūs turėtumėte dalyvauti policijos tyrime.

Galite prašyti reikiamos paramos ir ją gauti, kad galėtumėte kreiptis į teismą ir patekti į teismo salę.

Galite prašyti, kad teisme arba policijos nuovadoje jus lydėtų pagalbą teikiantis asmuo, jei to norite.

Teisė gauti paramą

Galite paprašyti jums reikalingos paramos.

Turėtumėte gauti paramą, kurios prašote.

Pagalbos nukentėjusiems asmenims paslaugomis galite naudotis prieš baudžiamąjį procesą, jo metu ir po jo.

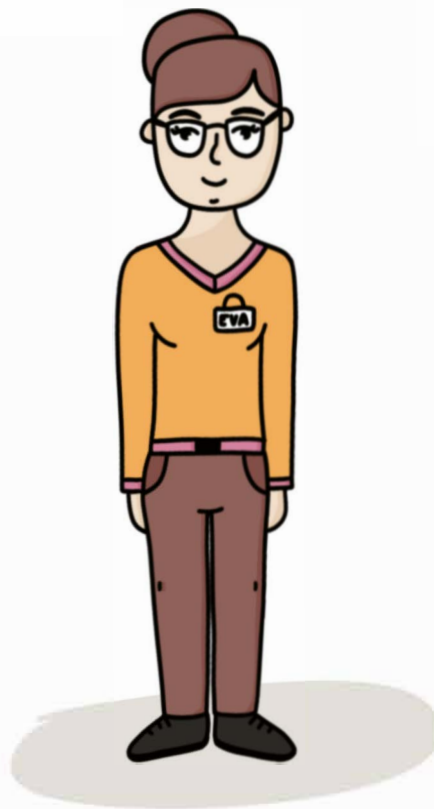
Pavyzdys: Galite pasikalbėti su kuo nors iš pagalbos nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims tarnybų apie tai, kas jums nutiko.

Nukentėjęs asmuo

Nukentėjusysis yra fizinis asmuo, kuris dėl patirto nusikaltimo patyrė žalą arba nukentėjo.

Žmogus patiria žalą, kai:

- jam padaroma fizinė žala;
- sugadinami jų daiktai;
- pažeidžiamos jų teisės.

Pagalba nukentėjusiems asmenims

Pagalbos nukentėjusiems asmenims tarnybos – organizacijos, padedančios nukentėjusiems ir liudytojams gauti informaciją, paramą ir apsaugą.

Jos nemokamai teikia patarimus ir informaciją.

Jos gali padėti suprasti, kas vyksta jūsų byloje.

Kai kuriais atvejais jų atstovai gali, eiti su jumis į policijos nuovadą arba teismą.

POLICIJOS PAREIGŪNAI

Policijos pareigūnai dirba policijoje.

Policijos pareiga – apsaugoti jus
ir užtikrinti, kad jūs jaustumėtės saugiai.

Jei nutinka kažkas blogo, policija išsiaiškina, kaip
ir kodėl tai įvyko.

Jie išsiaiškina, kas įvykdė nusikaltimą.
Tai vadinama tyrimu.

ADVOKATAI

Galite paprašyti advokato jums padėti.

Jis arba ji gali padėti suprasti, kas vyksta
ir atsakyti į jūsų klausimus.

Jei teks kreiptis į teismą, advokatai gali eiti su jumis.

Nebijokite prašyti advokatų pagalbos!

PROKURORAI

Prokurorai yra teisės specialistai.

Kai įvyksta nusikaltimas,
prokurorai bando išsiaiškinti, kas atsitiko.

Jie gali užduoti nukentėjusiam asmeniui klausimų.

Kai surenkama pakankamai informacijos,
prokurorai nusprendžia, ar pateikti kaltinimus.

Po to gali vykti teismo procesas.

KALTINIMAS

Kaltinime apibendrinama visa informacija apie tai,
kas įvyko.

Kaltinimą surašo prokuroras.

Kaltinime nurodoma, ką išsiaiškino
policija ir kiti asmenys.

Jame nurodomas ir nusikaltimu kaltinamas
žmogus.

Kai prokurorai turi viską, ko reikia, jie siunčia
kaltinimą teismui.

Taip prasideda teismo procesas.

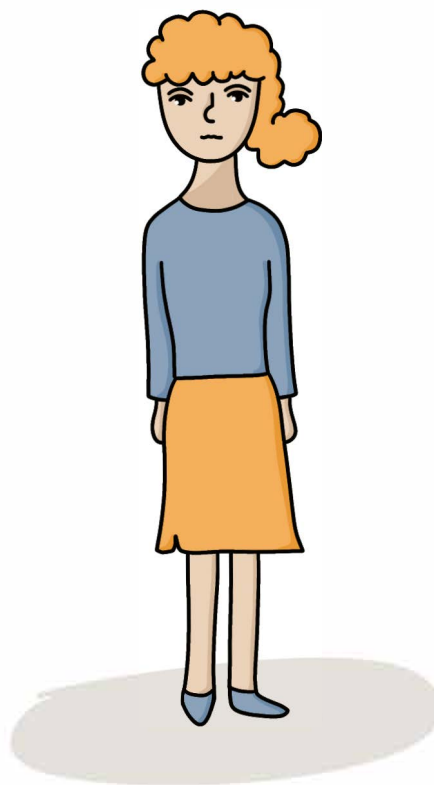

KALTINAMASIS

Kaltinamasis yra asmuo,
kuris kaltinamas padaręs nusikaltimą.

Kaltinamasis teisme turi paaiškinti, kas nutiko.

Kaltinamasis gali būti kaltas arba nekaltas dėl nusikaltimo.

GYNYBOS ADVOKATAI

Kaltinamasis turės advokatą,
kuris arba kuri padės teisme.

Šis advokatas vadinamas gynėju.

Teismo nagrinėjimo metu gynėjas gali
užduoti jums klausimų.

TEISĖJAS

Teisėjas vadovauja teismo procesui ir dažniausiai sėdi viduryje.

Teisėjas nusprendžia, kas vyksta teismo salėje.

Teisėjas išklauso nukentėjusį ir kaltinamąjį. Teisėjas gali užduoti jums klausimų.

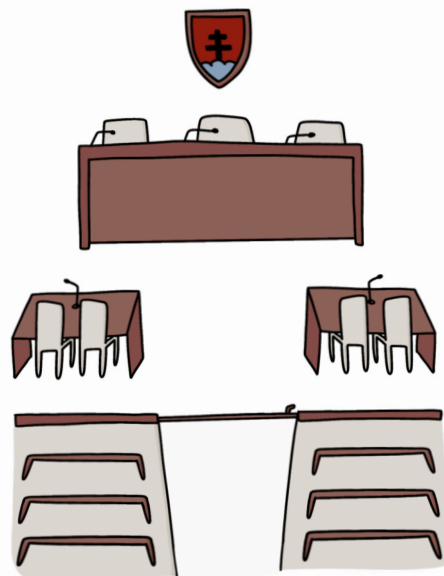
Pabaigoje teisėjas nusprendžia, ar buvo įvykdytas nusikaltimas, ir kas turėtų nutikti toliau.

TEISMAS

Teismas yra vieta, kurioje nusprendžiama, ar kas nors kaltas dėl nusikaltimo, ar ne.

Asmuo, kuris priima sprendimą, vadinamas teisėju.

IŠSIKIRPKITE

Šie žmonės
gali būti teismo salėje.

Kad geriau prisimintumėte šiuos žmones
ir ką jie veikia, galite išsikirpti šiuos paveikslėlius.

**Nukentėjęs
asmuo**

**Nukentėjusiam
padedantis asmuo**

Policininkas

Advokatas

Prokuroras

Telsėjas

Kaltinamasis

**Gynybos
advokatas**

„Balsai už teisingumą“.

Ši informacija buvo sukurta įgyvendinant projektą „Balsai už teisingumą“.

(angl. *Voices for Justice*).

Projektu „Balsai už teisingumą“ siekiama padėti nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims su negalia.

Specialistams skirtą praktinių priemonių rinkinį (angl. *Toolchest*) rasite projekto svetainėje.

Lengvai skaitomą medžiagos versiją apie projektą „Balsai už teisingumą“ rasite šiuo adresu:

<https://validity.ngo/projects-2/voices-for-justice/>

Projekto numeris:

JUST-AG-2019 I JUST-JACC-AG-2019 - 878604

Atsakomybės apribojimas:

Šios ataskaitos turinys atspindi tik projekto partnerių nuomonę ir yra jų atsakomybė.

Europos Komisija neprisiima atsakomybės dėl pateiktos informacijos naudojimo.

Šis projektas iš dalies finansuojamas Europos Sąjungos teisingumo programos (2014-2020 m.) lėšomis.

Autoriai:

NVO žmogaus teisių ir socialinio darbo forumo patariamąsios tarybos komanda
(angl. The team of Ngos Forum For Human Rights and Social Work Advisory Board)

2022

FORUM

Human Rights

VALIDITY